

Byczyna dn. 29.01.2021 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu

Mirosława Olejnik

ul. Dąbrowskiego 79

60-529 Poznań

Dotyczy: projektu drogi ekspresowej S 11 od Kępna do granicy woj. opolskiego

*Najnowsze badania archeologiczne jednoznacznie potwierdziły, że istnieje obecnie kolizja, przed którą wielokrotnie ostrzegaliśmy GDDKiA oraz projektantów z TRAKT, S11 i węzła komunikacyjnego na Piekle (S11-DW487) **z polem bitwy pod Byczyną.***

Szanowna Pani Dyrektor

W związku z włączeniem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu do postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. "Budowa drogi ekspresowej S11 Kępno-A1 na odcinku Kępno-granica województwa (z wyłączeniem obwodnicy Olesna)" mieszkańcy Byczyny przesyłają do Pani Dyrektor petycję w sprawie ratowania pola bitwy pod Byczyną i cmentarza bitewnego na którym jest pochowane ponad 4 000 rycerzy z całej niemal Europy. Właśnie 24 stycznia upływa kolejna 433 rocznica bitwy pod Byczyną, która była w zgodnej opinii historyków jednym z najważniejszych wydarzeń militarnych i politycznych w historii Polski. Niestety to wielkie zwycięstwo celowo było skrywane i wymazywane ze świadomości Polaków. **Ostatnie badania archeologiczne wykonane pod koniec 2020 r. na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu jednoznacznie potwierdziły kolizję planowanej S11 z polem bitwy pod Byczyną.** Mieszkańcy Byczyny ostrzegali i wielokrotnie informowali, ja osobiście przekazałem tą informację GDDKiA Oddział w Opolu na spotkaniu informacyjnym w Byczynie a kilka dni później 19.11. 2018 r. wystosowany był stanowczy sprzeciw mieszkańców Byczyny do firmy projektowej TRAKT sp. z o.o. w Katowicach w ramach procedury odwoławczej. To wielki skandal, że GDDKiA obecnie rekomenduje przeprowadzenie korytarza drogi ekspresowej S 11 wg **wariantu W 2B** przez sam środek pola bitwy pod Byczyną a na tzw. Piekle, gdzie jak sama nazwa wskazuje były najkrwawsze boje zamierza umieścić ogromny węzeł komunikacyjny z DW 487, większy niż leżąca w pobliżu Byczyna otoczona w całości murami obronnymi. Rekomendowany **wariant W 2B** po wschodniej stronie miasta spowoduje również ogromne zagrożenie dla średniowiecznej Byczyny ponieważ oddzieli nową S 11 od starej DK 11 usytuowanej po zachodniej stronie i spowoduje, że cały tranzyt z węzła na tzw. Piekle prowadzony będzie przez miasto ul. Wałową i przez Rynek.

A co z jej zabytkami, a przypomnę że Byczyna ma najlepiej zachowane średnio-wieczne fortyfikacje w Polsce. Niemal w całości zachowane są mury obronne z cegły, wieże bramne, baszta i fosa oraz zabytkowe dwa kościoły i ratusz.

Pole bitwy pod Byczyną i miasto Byczyna to przyszły pomnik historii.

Na szczęście istnieje jeszcze alternatywny wcześniejszy **wariant W1** i tańszy i krótszy i łatwiejszy do realizacji bo przebiegający przez pola za torami kolejowymi po zachodniej stronie miasta. Komu więc zależy, żeby pole bitwy, nazywanej też drugim Grunwaldem i cmentarz bitewny na którym leży ponad 4 000 rycerze z wielu krajów europejskich, bezpowrotnie zdewastować? Przecież jest to miejsce pamięci nie tylko związane z historią Polski ale również z historią Europy i świata.

Czy Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad mogła się skompromitować w oczach mieszkańców Byczyny, wytyczając przebieg drogi ekspresowej S11 wraz z węzłem komunikacyjnym przez pole bitwy pod Byczyną i przez znajdujący się tam cmentarz bitewny? Na takie pytanie muszą sobie odpowiedzieć urzędnicy i to wysokich szczebli, którzy w wysyłanych listach, i to nie tylko do nas ale również do różnych instytucji i urzędów w tym również do ministerstwa, podawali niesprawdzone i nieprawdziwe informacje- cytuję:” ***Pokrywa się to z informacją podaną w poprzednim piśmie i załączoną infografiką, że walki rozegrały się za ciekim po stronie wsi Roszkowice w znacznym oddaleniu od projektowanej osi drogi.***” (pismo z dnia 26.03.2019 r.). W całkowitej sprzeczności z cytowanymi wyżej informacjami jest stanowisko niezależnych naukowców z Uniwersytetu Wrocławskiego, którzy w swoim opracowaniu wykonanym pod koniec 2020 r. na zlecenie OWKZ w Opolu zatytułowanym : „ ***Wyniki poszukiwań i badań archeologicznych w rejonie pola bitwy pod Byczyną realizowanych w związku z wykonaniem uzupełnienia do Studium Historyczno-Konserwatorskiego m. Byczyny***” podają w konkluzjach cytując: „ – z całą pewnością bitwa w 1588 roku odbyła się w strefie pomiędzy wzgórzem Krzyżowym a ciekim wodnym i Piekiełkiem na wschodzie” a więc dokładnie w tym miejscu gdzie zaprojektowano przebieg korytarza trasy S 11. Ponadto właśnie na Piekiełku planuje się budowę węzła komunikacyjnego S 11- DW 487. W dalszej części tego opracowania czytamy cytując : „- ***z całą pewnością działania bitewne prowadzone były w rejonie w którym planowany jest przebieg drogi ekspresowej S 11*** ” a więc istnieje ewidentna kolizja planowanej drogi S 11 z polem bitwy pod Byczyną. Naukowcy z UW kończą swoje opracowanie następująco cytując :” ***Konieczne jest prowadzenie dalszych badań w celu precyzyjnego określenia zasięgu pola bitewnego oraz uzyskanie materiałów do rekonstrukcji jej przebiegu*** „”. Stanowisko to jest całkowicie zrozumiałe ponieważ prace na polu bitwy były prowadzone bardzo krótko a w dodatku miały charakter bezinwazyjną ale mimo to udało się znaleźć wiele artefaktów, ok. 45 kul i pocisków różnego kalibru z czasów bitwy, bardzo wiele monet oraz wskazać prawdopodobne miejsca zbiorowych pochówków poległych w bitwie rycerzy.

Również te miejsca , jak ustalili archeolodzy, leżą na trasie korytarza planowanej S 11. Dlaczego więc urzędnicy GDDKiA z Opolą rozpowszechniają niepotwierdzone i nieprawdziwe informacje i w piśmie z dnia 26.03. 2019 r. podają cytując:

„...przebieg korytarza wariantu 2 oddalony jest o ok. 950 m od hipotetycznego miejsca mogiły zbiorowej i pochówku walczących, ”. We wcześniejszych pismach GDDKiA z dnia 17.12.2018 r. i 4.01.2019 r. prawidłowo jest definiowane pole bitwy cytując: **Na podstawie źródeł historycznych bitwa pod Byczyną toczyła się pomiędzy miastem Byczyną a oddaloną od miasta o 4 km wsią Roszkowice.** Skąd te rozbieżności i brak jakiegokolwiek konsekwencji ?

Przeprowadzone badania i wnioski zawarte w cytowanym opracowaniu archeologów jednoznacznie potwierdzają to co ja i mieszkańcy Byczyny zgłaszali już prawie 2 lata temu na spotkaniach organizowanych przez GDDKiA . Nie tylko badania archeologiczne wskazują na kolizję S 11 z polem bitwy.

Ja na podstawie materiałów źródłowych, które zbieram **ponad 50 lat** oraz nie zmienionej jeszcze topografii terenu mogę dość precyzyjnie podać miejsce bitwy jej zasięg jak również jej przebieg. Problem kolizji planowanej S 11 i węzła komunikacyjnego z polem bitwy zgłaszałem wielokrotnie i osobiście przekazałem dokumenty na spotkaniu w GDDKiA w Opolu(6.2.2020r.), ale cóż jak urzędnicy nie chcieli się tym zainteresować. Pisane kroniki w czasach kiedy była bitwa np. Rajnolda Hejdensztejna czy Joachima Bielskiego, których reprints ukazały się w 2018 i 2019 roku bardzo dokładnie opisują zarówno przebieg bitwy jak i teren na którym się rozgrywała. Wystarczyło tylko po te ogólnodostępne materiały sięgnąć. Nie dochodziło by do tak kompromitujących sytuacji, gdzie z dwóch wzgórz znajdujących się po wschodniej stronie Byczyny projektanci zrobili jedno i całkowicie pomylili ich nazwy. Pech chciał, że pozorne odsunięcie się od „pola bitwy” i Wzgórza Krwi (218) spowodowało, że tym samym przybliżono się do Wzgórza Krzyżowego i wyznaczono korytarz komunikacyjny dokładnie w miejscu gdzie była bitwa a miejsce najkrwawszych bojów zwane Piekiełkiem lub Piekłem przeznaczono na budowę ogromnego węzła komunikacyjnego. Jeszcze raz w pełni potwierdziły to najnowsze badania archeologiczne. Cóż z tego, że po mojej interwencji i wyjaśnieniu znaczenia tych 2 wzgórz dla przebiegu bitwy, za co nawet dostałem z GDDKiA podziękowanie (pismo z dnia 27 maja 2019 r.) i tak nie uwzględniono ich w projektach. My nie wymagamy tego, żeby wszyscy wszystko wiedzieli ale jeżeli ktoś posiada wiedzę i chce się ją podzielić to przynajmniej wypadało by z niej skorzystać. Już same lokalne nazwy pochodzące z czasów bitwy : Wzgórze Krzyżowe, Wzgórze Śmierci/Krwi, Kałuża Krwi, Piekło/ Piekiełko, Grobla o czym również czytamy w wspomnianym opracowaniu archeologów , dają dużo do myślenia i do zastanowienia. Ponadto na wzgórzu Krzyżowym znajdują się aż dwa pomniki upamiętniające bitwę: przedwojenny krzyż na szczycie wzgórza oraz położony w pobliżu obelisk z 1959 r. z niedwuznacznym napisem:

„ **Na tym polu 24.01.1588 r. hetman koronny Jan Zamoyski rozgromił wojska najeźdźcy Maksymiliana Habsburga**”. Dlaczego więc GDDKiA u podnóża tego wzgórza planuje przebieg drogi S11 i budowę węzła komunikacyjnego?

Czy pole bitwy pod Byczyną wraz z cmentarzem bitewnym na którym jest pochowanych ponad 4 000 rycerzy z różnych krajów europejskich to najodpowiedniejsze miejsce na budowę drogi ekspresowej S 11 i węzła komunikacyjnego z DW 487 (**taki węzeł już powstaje w okolicach Olesna**) ? Kto wpadł na taki pomysł, żeby przeprowadzać korytarz S 11 po wschodniej stronie Byczyny, gdzie była bitwa?

Na szczęście służby dyplomatyczne krajów europejskich, których rycerze do dzisiaj leżą na tym pobojuwisku z uwagą monitorują zaistniałą sytuację. Jest to oczywiste i zrozumiałe. Również Zakon Krzyżacki w Wiedniu został poinformowany o planach GDDKiA, ponieważ wielki mistrz – koadiutor Maksymilian Habsburg ze swą żoną walczył w tej bitwie o koronę. Czy Unia Europejska będzie finansować bezmyślną dewastację pola bitwy z cmentarzem bitewnym na którym pochowani są rycerze z całej niemal Europy?

Również opinia publiczna w Polsce została o tym poinformowana i powstał program red. Adama Sikorskiego pt. „ Larum dla Byczyny ” dwukrotnie emitowany w TVP oraz Stowarzyszenia Wizna 1939 r „ Ratujmy chwałę polskiej husarii ” dostępne w internecie.

Jeszcze raz podkreślam bitwa ta, to bitwa bardzo krwawa z udziałem husarii, miała charakter międzynarodowy. Była więc bitwą wielu narodów. Jest to więc miejsce, które powinno być właściwie upamiętnione bo tu się dzieła nasza wspólna europejska historia o której nie można zapomnieć.

Jak czytamy w cytowanym wcześniej opracowaniu archeologów z UW :” **Bitwa pod Byczyną w zgodnej opinii historyków była jednym z najważniejszych wydarzeń militarnych i politycznych w historii Polski** ” nic więc dziwnego, że mieszkańcy Byczyny obecnie nie pozwolą cytując: „**na nieodwracalną dewastację krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Byczyną z 1588 roku.** (jest to cytat z opinii dr Dągmary Chylińskiej z Uniwersytetu Wrocławskiego, dostarczonej również do GDDKiA w Opolu w dniu 22.02.2019 r.).

Obecnie w piśmie Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 9.11.2020 r. czytamy cytując: „ *Biorąc pod uwagę głosy miłośników zabytków i liczne apele dotyczące konieczności ochrony pola bitwy pod Byczyną, zawnioskowałam dnia 10.06.2020 r. do Burmistrza Byczyny o utworzenie na obszarze zabytkowego miasta i terenach bitwy pod Byczyną **parku kulturowego.** Utworzenie parku kulturowego pozwoli na zintegrowaną ochronę wyjątkowych walorów kulturowych i krajobrazowych. Zagwarantuje skuteczną ochronę wartości zabytkowych i historycznych miasta, jak i terenów będących miejscem bitwy pod Byczyną...*

Podsumowując, należy stwierdzić, iż pola bitew, w tym również pole bitwy pod Byczyną, są bez wątplenia istotnym elementem naszego dziedzictwa kulturowego, są z całą pewnością zabytkiem i z tego tytułu zasługują na ochronę przewidzianą polskim prawem ”. (Pismo to otrzymałem z Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej).

Turyści odwiedzający nasze miasto wyjeżdżają zszokowani gdy się dowiadują jak ma być potraktowane pole tej słynnej bitwy, nazywanej drugim Grunwaldem i sami deklarują, że nigdy do tego nie dopuszczą. Również analiza wielokryterialna na którą tak często powołują się urzędnicy GDDKiA budzi wiele zastrzeżeń. Przez kilka dni w Byczynie komentowano, po spotkaniu na którym ujawniono sposób jej opracowania, jak wariant W2B najdłuższy, najdroższy i najtrudniejszy w realizacji (doliną rzeki Proсны przez tereny chronionego krajobrazu i przez pole bitwy i cmentarz bitewny) stał się tym optymalnym i rekomendowanym przez GDDKiA.

Gdzie znajduje się pole bitwy pod Byczyną, nie jest wcale żadną tajemnicą, bo nawet gra strategiczna tzw „planszówka ”pt. „**Byczyna 1588**” , która została opracowana kilka lat temu właściwie obrazuje na planszy to miejsce. Tak więc nawet dzieci, które grają w tą grę w całej Polsce mogą udzielać, podobnie jak mieszkańcy Byczyny właściwe informacje.

Na koniec szczerze ubolewamy, że niektóre osoby próbowały wprowadzać w błąd przekazując niesprawdzone i nieprawdziwe informacje i teraz poważne instytucje w Polsce muszą rozpatrywać takie dylematy czy bezpowrotnie zdewastować pole bitwy i cmentarz bitewny czy utworzyć na tym miejscu jak wnioskuje Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków , **park kulturowy zwycięskiej bitwy pod Byczyną.**

Pełny tekst cytowanego *opracowania wyników badań archeologów* znajduje się w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu .

Prosimy Panią Dyrektor o pomoc w tej ważnej dla nas i dla wszystkich Polaków sprawie.

Z poważaniem

Załączniki:

- 1) Opinia z Uniwersytetu Wrocławskiego
- 2) Materiały i mapy
- 3) Zdjęcie Byczyny z polami pod S11.